

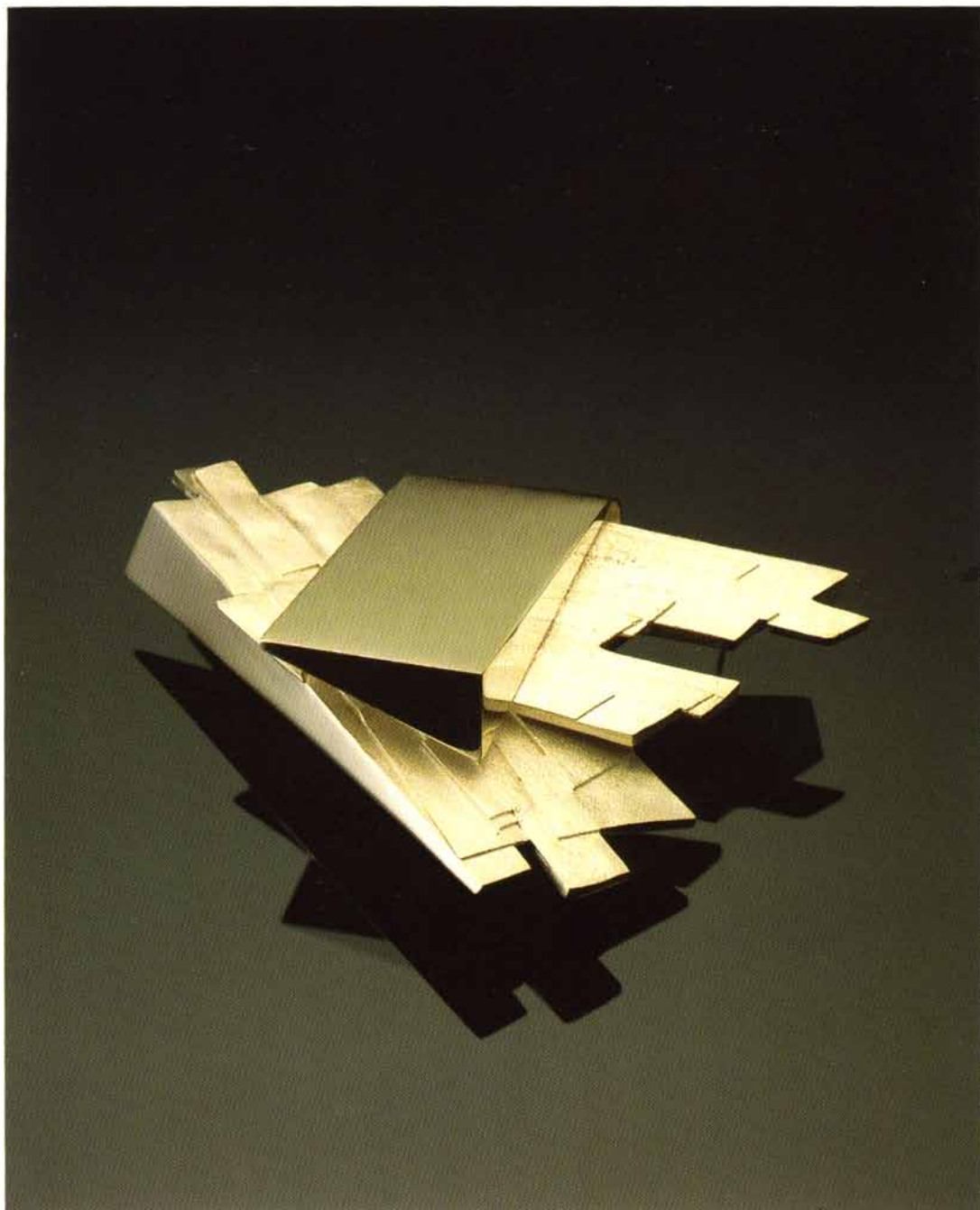
edelsmeedkunst – Anneke Schat / Amsterdam
modern jewellery – Anneke Schat / Amsterdam

Cees Straus (geboren in 1946, woont te Amsterdam) schreef over beeldende kunst in verschillende dagbladen en werkte voorts mee aan enkele boeken. Hij is vast verbonden aan de kunstredactie van het dagblad Trouw waar hij zich onder meer specialiseert in het volgen van ontwikkelingen op het gebied van de hedendaagse, toegepaste kunst.

Cees Straus, born in 1946 lives in Amsterdam. Writer of articles about the plastic arts in several Dutch dailies, co-author of some books. At the moment art editor of the daily 'Trouw' and specialized in the developments of contemporary applied arts.

voorplaat
gouden hanger met speld
l. 70 mm br. 57 mm

▷ zilveren zwerfsieraad
br. 110x80 mm.

◁ Cees Straus (zie omslag)

Anneke Schat – jewellery artist –

Anneke Schat makes her objects in gold and silver. Precious stones may form an enriching starting-point for her objects. In 1985 she will have been a jewellery artist for twenty years.

Artificial materials which started to become very popular in the period Anneke Schat started her career, are just as unfamiliar to her as steel plate, aluminium or rubber, to mention some more or less unorthodox materials.

The jewel-designer working with gold and silver may often be blamed that objects from these precious metals suggest a certain status.

Therefore 'they'd better not be made.'

Hence jewels of precious metals have the same attraction to potential buyers as gold to the goldseekers roaming along possible finding-places with spade and screen during the 'romantic' goldrush in search of big fortune.

Gold and silver: they may cause great excitement for the lovers of them. That is a datum which has existed throughout all ages. It is that radiation which makes the application of the materials so attractive and those who realize that and start to work with them, hardly experience the matching status-idea.

For many centuries gold and silver have played a prominent role in great civilisations and this has been a major reason for Anneke Schat to apply these materials. The lasting character of them is very important for her.

She is aware of the fact that already fourthousand years ago gold was used for objects of great beauty and that fourthousand years from now it won't be changed.

This, related to her interest in the history of cultures and her own cultural education in which she paid ample attention to non-Christian civilizations, is her major source of inspiration. It is a source that will never run dry, nor will the finding-places of the materials. This aspect too is a reason of importance for her choice. They are precious metals, easily to be dug, pure materials given by the earth and not artificially, synthetically produced. In short, materials that bring her closer to the origin of culture and life itself.

In the complexity of considerations the technical possibilities of the material are of minor importance. Tension and tensile force are two qualities gold and silver offer this jewellery designer. They are actually minor factors she can easily exploit once applying the material.

Anneke Schat -edelsmeedkunst-

Anneke Schat maakt haar objecten in goud en zilver. Edelstenen kunnen daarbij voor haar een verruimend uitgangspunt voor haar ontwerpen zijn. Met sieraadkunst is zij al verscheidene jaren bezig: in 1985 zal ze twintig jaar werkzaam zijn als edelsmid. Kunststoffen, die in de periode dat Anneke actief werd als edelsmid, een ruime toepassing kregen, zijn haar even vreemd als bijvoorbeeld plaatstaal, aluminium of rubber, om maar enkele min of meer onorthodoxe materialen te noemen. Wie als sieraad-ontwerper met goud en zilver werkt, zal waarschijnlijk vaak het verwijt te horen krijgen dat objecten uit deze materialen vervaardigd, een zekere status suggereren. Dientengevolge 'zouden ze dus maar niet moeten worden gemaakt'. Sieraden van edele metalen hebben dezelfde aantrekkingskracht op aspirant-kopers als ooit voor zoekers naar goud gold die in romantische tijden met spade of zeef mogelijke vindplaatsen afzochten naar het grote geluk.

Goud en zilver: het kan de liefhebber behoorlijk opwinden. Dat is een gegeven dat door alle tijden heen is blijven bestaan. Het is die uitstraling die het gebruik van het materiaal zo aantrekkelijk maakt en wie dat onderkent en er mee gaat werken, heeft met het bijkomende status gevoel weinig of niets te maken.

Juist het feit dat goud en zilver eeuwenlang een vooraanstaande plaats in bijna elke cultuur hebben ingenomen, is voor Anneke Schat een belangrijke reden geweest om voor deze materialen te kiezen. Voor haar staat het duurzame karakter voorop. Ze is zich er van bewust dat goud vierduizend jaar geleden al werd gebruikt voor de vervaardiging van objecten van grote schoonheid en dat dit over vierduizend jaar nog steeds het geval zal zijn.

In deze overweging, die mede te maken heeft met haar belangstelling voor de geschiedenis van de cultuur en haar eigen culturele opvoeding, waarin veel aandacht uitging naar ook niet-christelijke beschavingen, vindt ze haar voornaamste inspiratiebron. Het is voor haar een bron die nooit zal opdrogen, zo min als de vindplaatsen van de materialen die zij toepast ooit uitgeput zullen raken. Want ook dit aspect komt in haar keuze tot uitdrukking. Het feit, dat het gaat om edelmetalen die zo uit de aarde worden opgedolven, is voor Anneke Schat een minstens even belangrijke overweging geweest om voor goud en zilver te kiezen. Het zijn voor haar pure materialen die de aarde prijsgeeft, die niet fabrieksmatig, langs synthetische weg ontstaan. Materialen kortom, die haar dicht bij de oorsprong van de cultuur en bij het leven zelf brengen.

In dit geheel van overwegingen spelen de technische hoedanigheden van het materiaal een veel minder belangrijke rol. Dat goud en zilver aan deze edelsmid kwaliteiten bieden als spanning en trekkracht, zijn in wezen ondergeschikte factoren die ze gemakkelijk kan uitbuiten als ze eenmaal bezig is het materiaal te verwerken.

△ gouden ring
h. 32 mm br. 42x30 mm

▷ gouden ring
h. 44 mm br. 40x23 mm

Primarily is the idea, the shape, not the technique. At the moment the idea has been fully crystallized she uses a matching technique.

Although she strongly feels, both from her own experience during all these years and from her training at the Amsterdam Applied Art School (the present Rietveld Academy) that a goldsmith has to master all the details of the craft and she undoubtedly has proved to be extremely skillful, technique is not the one and only thing of importance. In my opinion quite rightly, she is convinced that would lead to superficiality.

Technique is never her starting point nor the final chords determining the definite shape of her objects.

In this way each jewel turns out to be an experiment in which she is open to new ideas inspired by her creative mind without a necessary link with experiences from earlier work.

The limits Anneke herself sets to the experiments are wide indeed. Before creating one single object she tests the materials thoroughly to see how they react under different circumstances.

Eventually the object originates on the principle of combining the final shape and the best spatial application.

With regard to that she is open to spontaneous reactions which give a sparkling tension to her work, often a condition when she is busy working in her studio.

It is obvious that her artistry is characterized by the materials and the way in which she uses them.

Anneke's affection for the materials is very strong; it fascinates her that much that she is daily involved with it and the ideas of creations she has in mind are inexhaustible. Another important aspect is the fact that she can exploit all these possibilities.

Working with gold and silver requires long preparations which eventually lead to that one and only moment the object originates. In that very moment all technical knowledge, accuracy and artistic skill are shown.

From her latest work you can see how short the moment is the object originates. She has used silver in her objects almost brought to the melting-point.

Voorop staat de idee, de vorm en niet de techniek. Op het moment dat de idee zich heeft uitgekristalliseerd, past ze een daarbij behorende techniek toe. Hoewel ze door ervaring in de afgelopen jaren en door haar opleiding aan de Kunstnijverheidsschool in Amsterdam (nu de Rietveldakademie) sterk doordrongen is geraakt van het feit dat ze het ambacht van edelsmid tot in de finesses moet beheersen en als zodanig daar ook in is geslaagd, wil ze niet alleen op techniek drijven. Mijns inziens terecht is ze er van overtuigd dat dát juist tot vervlakking zou leiden. Techniek is voor haar nooit het uitgangspunt en evenmin vormt het een slotakkoord dat tenslotte het uiterlijk van haar objecten bepaalt.

Zo wordt elk sieraad steeds opnieuw een experiment waarbij Anneke zich openstelt voor nieuwe ideeën die door de geest worden gedictéerd en die niet noodzakelijkerwijze hoeven voort te vloeien uit de feitelijke ervaringen die ze heeft opgedaan in eerder gemaakt werk.

Overigens zijn de grenzen die zij zelf aan het experimenteren stelt, heel ruim. Voor de uitvoering van een enkel object is ze vaak met tientallen proeven bezig, die haar vertellen hoe het te bewerken materiaal zich onder uiteenlopende condities houdt. Uiteindelijk ontstaat het object op basis van het samengaan van de vorm zoals die zich tenslotte concretiseert en de wijze waarop ze zoekt hoe ze de vorm het best de ruimte in kan brengen. Ze staat – wat dat laatste betreft – open voor spontane invallen die aan het werken een tintelende spanning meegeven, hetgeen voor haar vaak een voorwaarde is wanneer ze met haar ambacht bezig is. Het zal duidelijk zijn dat het materiaal en de wijze waarop ze met de materialen omgaat, bepalend zijn voor haar kunstenaarsschap. De materiaalgebondenheid is voor Anneke Schat heel sterk: het fascineert haar in zo'n hevige mate dat ze er elke dag mee bezig wil zijn en dat haar mogelijkheden om te willen uitdrukken wat haar voor ogen staat, voorshands nog lang niet zijn uitgeput. Een belangrijke factor bij dit alles speelt het feit dat ze zelf die mogelijkheden als het ware kan exploreren.

Het werken met goud en zilver vereist lange voorbereidingen die tenslotte leiden naar dat ene moment waarop het object ontstaat. In die korte spanne tijds komen alle technische kennis, alle trefzekerheid gemengd met artistieke samen. Hoe klein dat tijdsbestek is waarin het object wordt geboren, valt af te lezen aan haar nieuwe werk. Daarin heeft ze zilver gebruikt dat ze bij de verwerking tot vlak bij het smeltpunt laat komen.

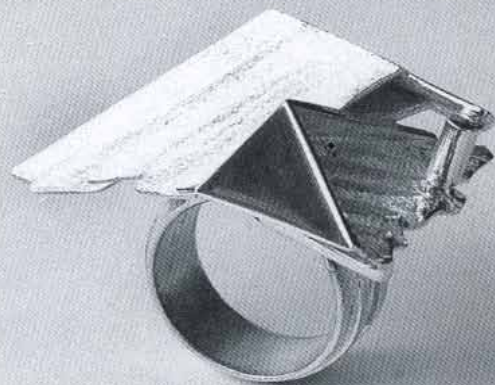
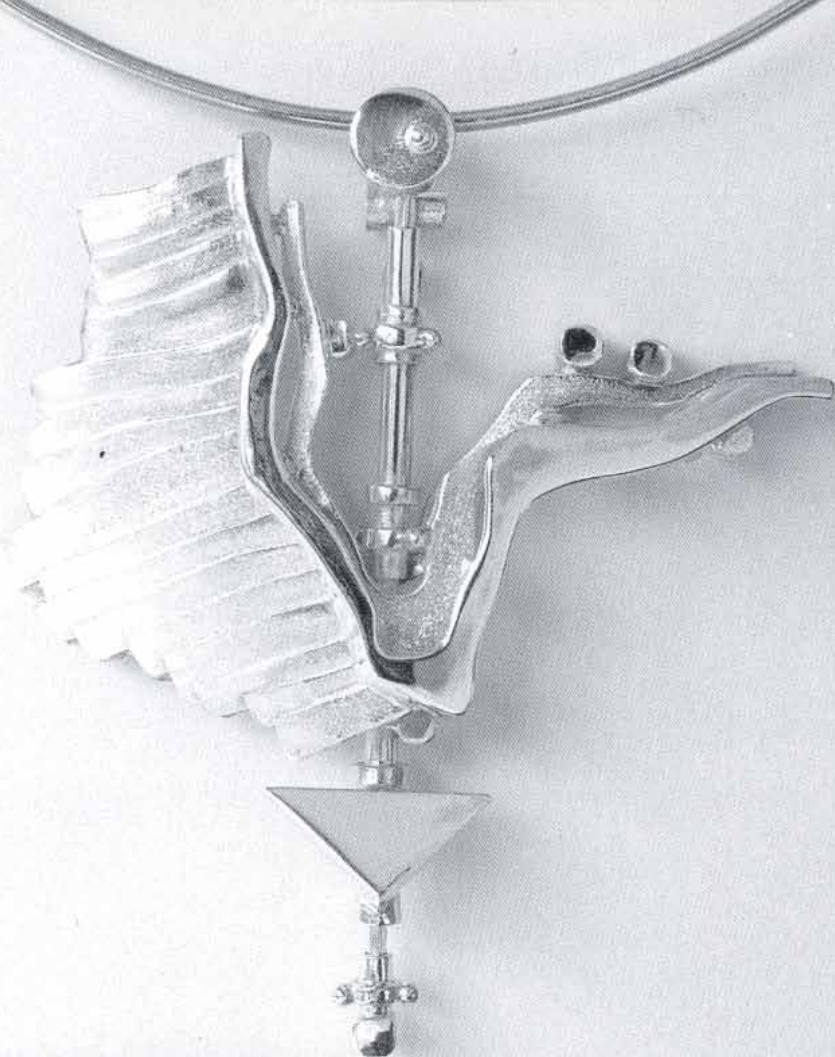

△ gouden armband
br. 30 mm

▷△ zilveren hanger met speld
l. 89 mm br. 75 mm

▷ tekening (detail) inkt-aquarel
formaat: 400x300 mm

▷▷ zilveren ring
h. 35 mm br. 42x30 mm

Humelet 0840

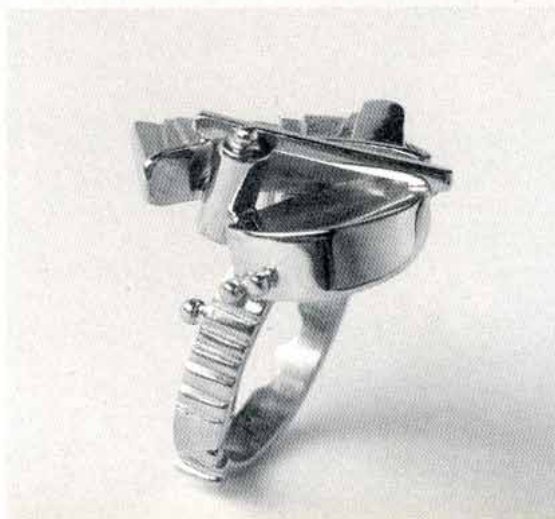

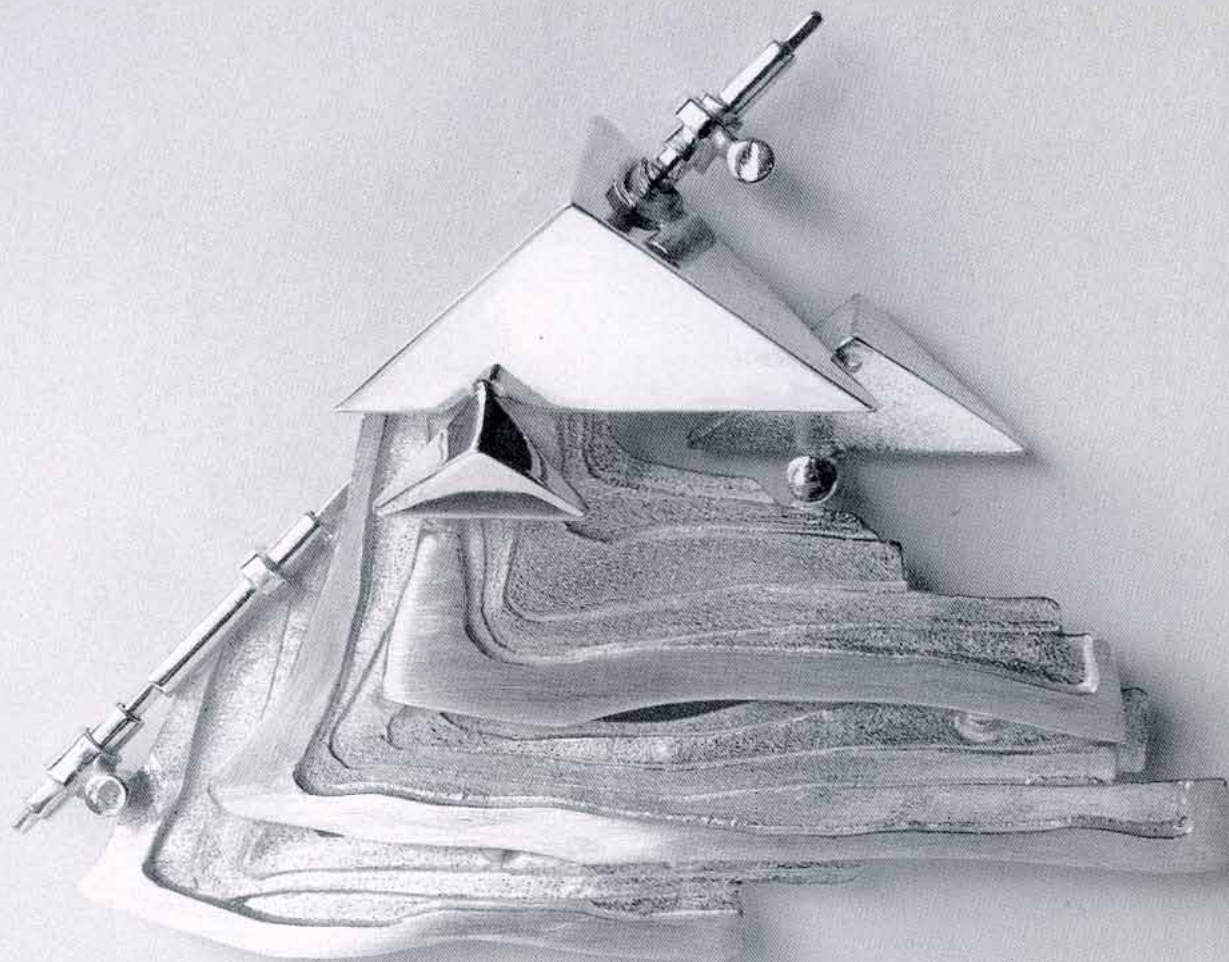
◁ tekening (detail) inkt-aquarel
formaat: 400x300 mm

Δ zilveren hanger met speld
l. 92 mm br. 102 mm

▷ gouden ring
h. 26 mm br. 22x20 mm

▷▷ gouden ring
h. 31 mm br. 26x20 mm

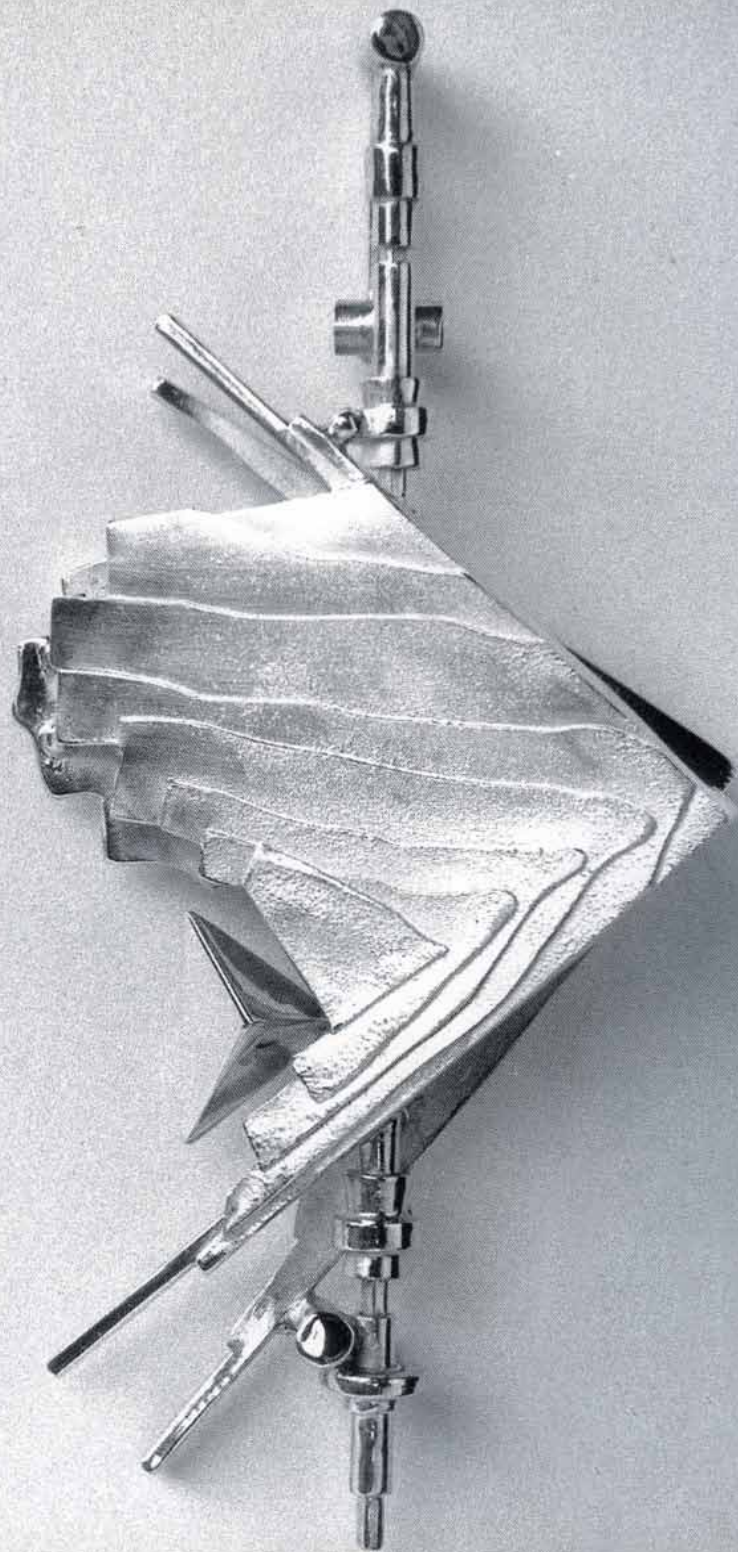
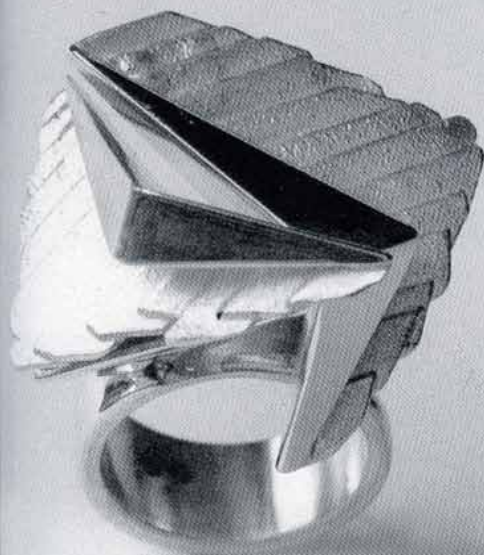

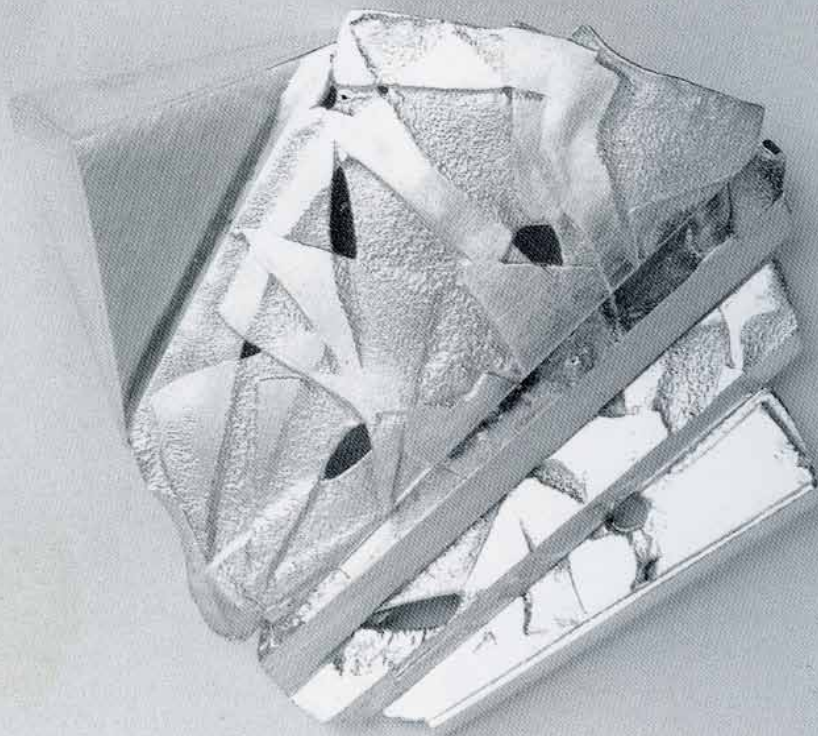
△ zilveren hanger met speld
l. 77 mm br. 99 mm

▷△ tekening (detail) inkt-aquarel
formaat: 640x500mm

▷ zilveren ring
h. 40 mm br. 35x38 mm

▷▷ zilveren hanger met speld
l. 110 mm br. 51 mm

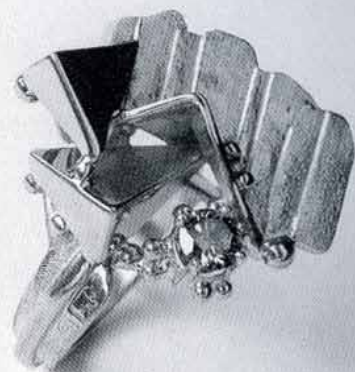
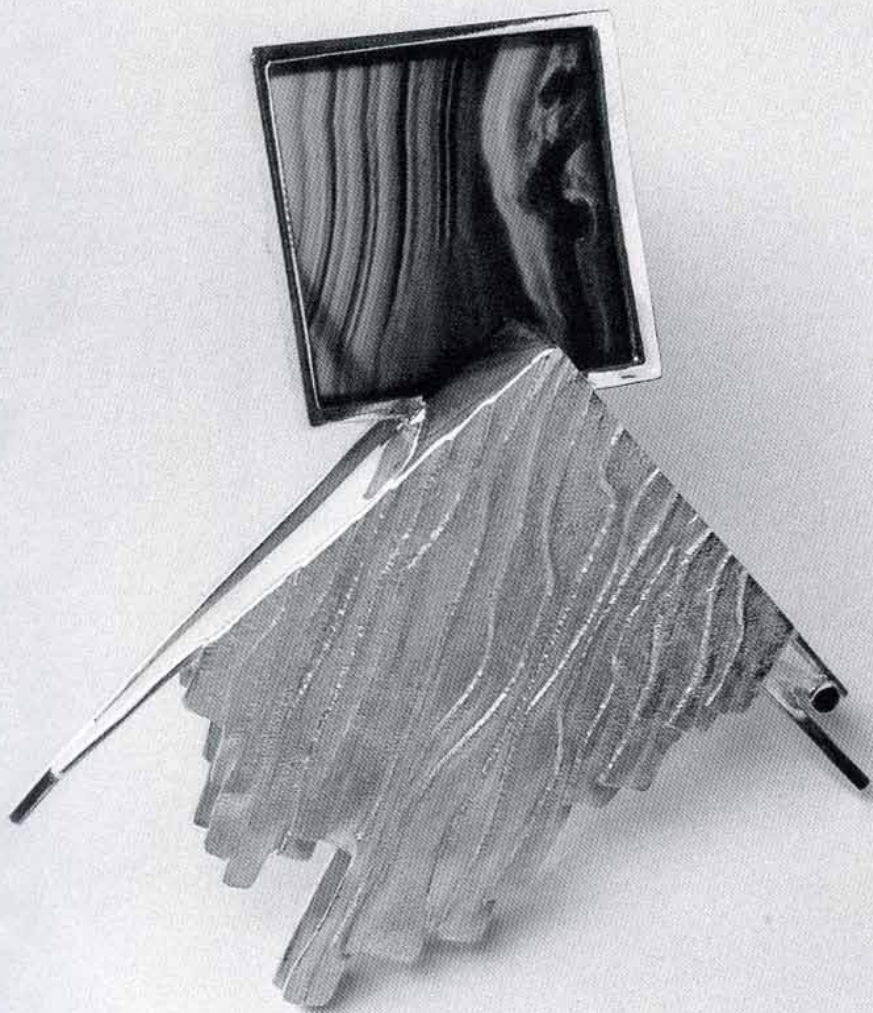

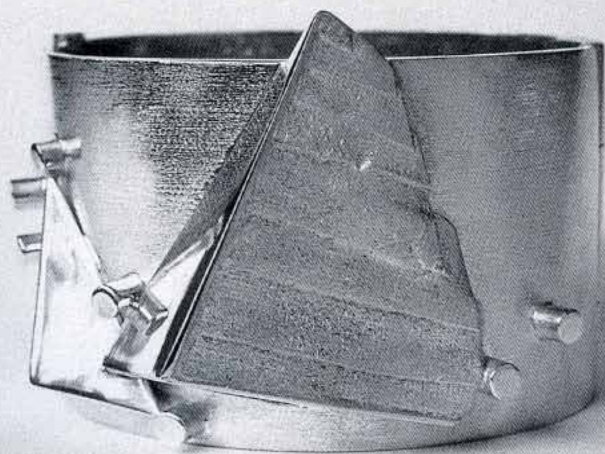
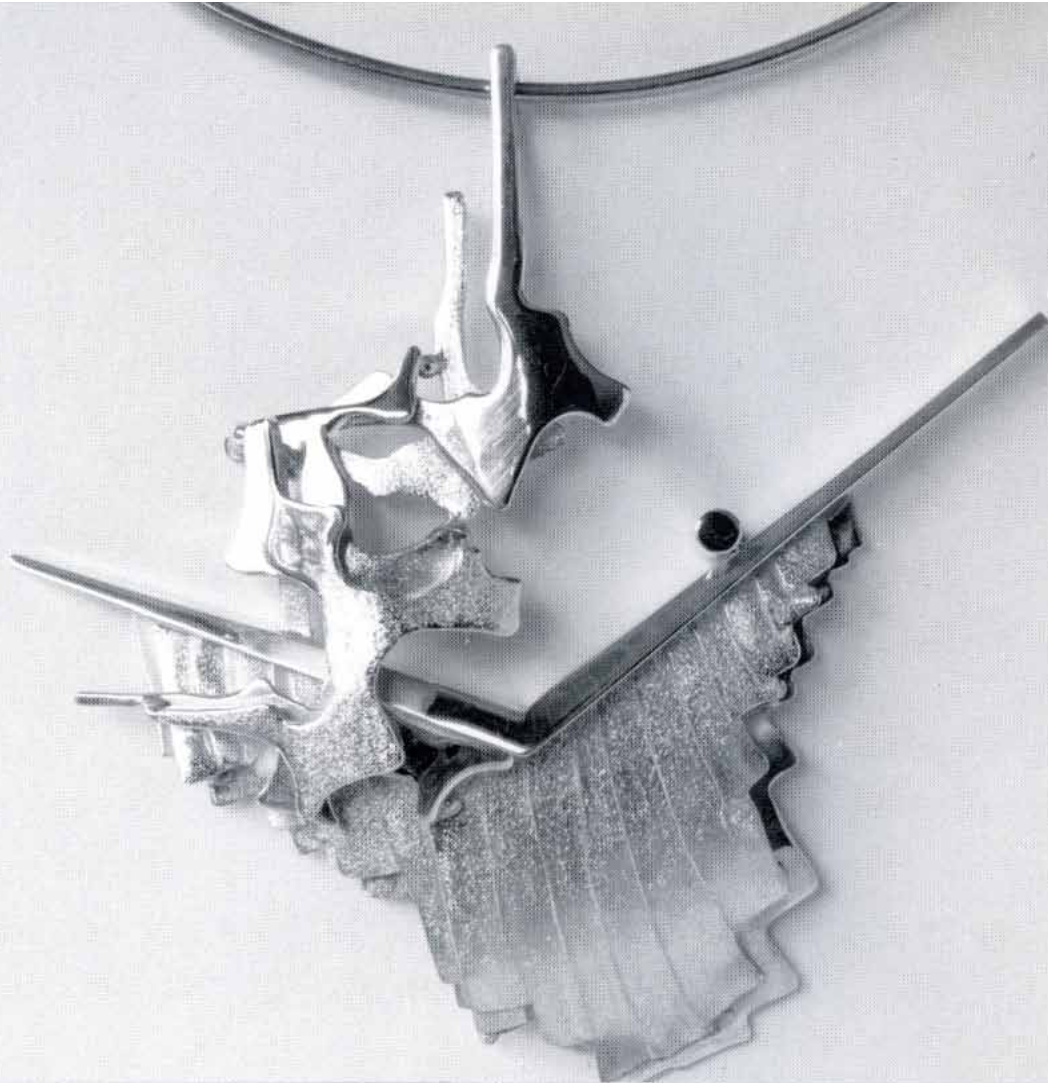
◁ zilveren hanger met speld
l. 65 mm br. 79 mm

▷ zilveren hanger met speld
bezet met Aagaat
l. 81 mm br. 68 mm

▷△ gouden ring met 1 Brillant 0.36 krt
h. 30 mm br. 22x20 mm

▷▷ gouden ring
h. 41 mm br. 27x29 mm

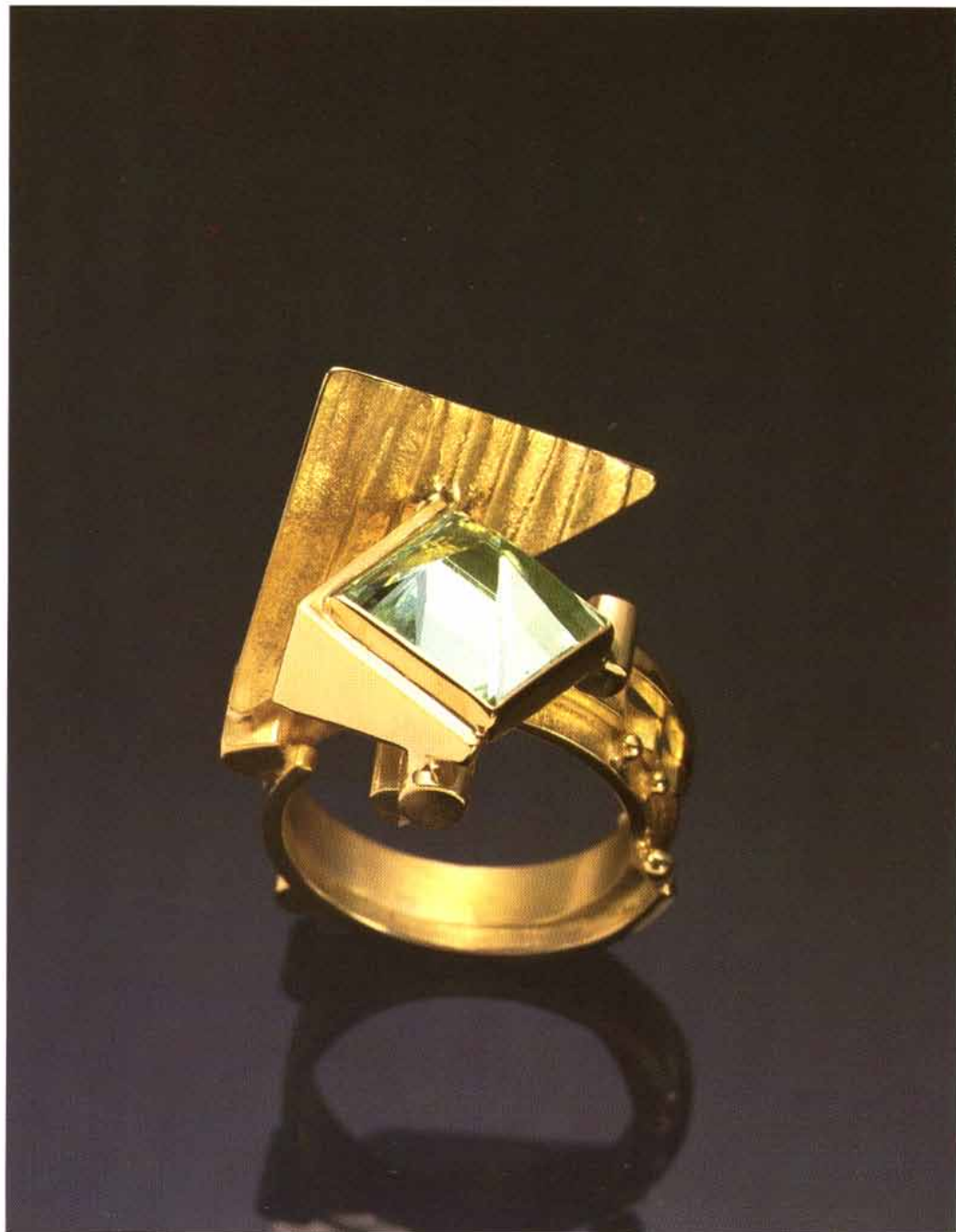

▷ gouden ring met Aquamarijn
h. 34 mm br. 24x24 mm

Δ◁ zilveren hanger
l. 94 mm br. 92 mm

◁ zilveren ring
h. 50 mm br. 42x40 mm

◁◁ zilveren armband
br. 50 mm

The surface of the objects shows a soft structure resembling a painter's touch. For she is a painter too, not to our traditional western standards. When you watch her sketches you will notice her interest in Oriental art.

She has been interested in Chinese and Japanese art for a long time indeed. She greatly admires Zao Wou-ki an artist who has his studio in Paris. Since 1978 she studies and practises calligraphy under guidance of a Japanese teacher. Up to then her objects had shown rather fantastic and rhythmical structures, she now wanted to add a more abstract aspect.

Chinese characters had always attracted her and while practising she felt the same great spontaneity when working in gold and silver. Both in working with these materials and in calligraphic work the form is important; in this case the character has to be put down in one stroke with all possible force.

It is not the meaning of the characters that counts, but her aim is to master the skill. She has had to acquire an enormous balance together with the strong rhythmic, the character is determined by.

As you can see from her jewels her knowledge and skill of calligraphy do not lead to just copying the signs in gold and silver.

She applies the technique to bring the effect of a painter's touch into her jewels.

In another way the Orient is a source of inspiration for Anneke too. In that case the main reason was not mastering certain techniques, but to get into touch with phenomena of a civilization that came to full prosperity many centuries ago.

After having read some articles about pyramids among others in the magazine Brès-Planète, she decided to go and visit Egypt.

She went there in 1982.

In Cairo she saw beautiful jewels which had ever belonged to Tutankhamen's treasures and visited some pyramids and sepulchral chambers. In there she got a deep feeling of timelessness of life, the essence of things.

These experiences were to influence her work profoundly.

The rhythmical structures often based on the principle of circular forms disappeared.

Het geeft aan het oppervlak van het object een zachte structuur die overeenkomt met de penseelstreek van een schilder. Want een schilderes is ze ook. Maar niet naar de traditionele, westerse betekenis van het begrip. Wie haar kleine schetsen bekijkt – waaraan ze overigens zelf geen enkele kunstzinnige pretentie verbindt – bemerkt haar belangstelling voor oosterse kunst.

Inderdaad is ze al lange tijd met kunst uit China en Japan bezig. Een in Parijs werkzame kunstenaar als Zao Wou-ki geniet haar grote belangstelling. Sinds 1978 beoefent ze intens de calligrafie onder leiding van een Japanse lerares. Tot dan toe had ze vrij grillige en ritmische structuren in haar objecten gelegd die ze een meer abstracte vervoeging wilde geven. Chinese karakters had ze altijd al mooi gevonden en ze merkte al doende dat er in de totstandkoming van het schrift een grote spontaniteit school die overeenkwam met haar werkwijze ten aanzien van goud en zilver. Net als bij deze materialen gaat het bij calligraferen immers om het neerzetten van de vorm, in dit geval het teken, in één enkele zucht, een werkwijze die met alle kracht moet worden uitgevoerd. Het gaat haar niet zozeer om de betekenis van de karakters, maar om zich de vaardigheid eigen te maken, die er toe leidt dat een teken vanuit de penseelstreek een bepaalde vorm krijgt. Daarvoor heeft ze zich een enorme balans moeten eigen maken naast de sterke ritmiek die het karakterteken kent. Zoals aan haar sieraden is te zien, leidt haar kennis van het calligraferen niet tot het daadwerkelijke uitbeelden van karaktertekens. Ze past de techniek toe om het effect van de penseelstreek naar haar sieraadkunst over te brengen.

Ook op een andere manier is het Oosten voor Anneke een inspiratiebron. In dat geval is het niet zozeer een aanleiding om zich een aantal technische verworvenheden eigen te maken, dan wel een reden om aansluiting te vinden bij de uitingen van een cultuur die in haar verschijningsvorm reeds vele eeuwen geleden tot volle bloei is gekomen. De aanleiding hiervoor ligt in een reis naar Egypte die ze begin 1982 ondernam. Ze werd tot deze onderneming gebracht door het lezen van een aantal artikelen o.a. in het tijdschrift *Brès-Planète*, die handelden over piramides.

Niet alleen zag ze in Cairo fraaie sieraden die ooit tot de grafschatten van Toetankamon hebben behoord, ze bezocht ook enkele piramides en de koningsgraven. In zo'n piramide beseft ze plotseling te worden opgenomen in een tijdsspanne, deelgenoot te worden van het tijdloze in het leven, van het wezen der dingen. Deze ervaringen zouden een diepgaande invloed op haar werk krijgen. De ritmische structuren op basis van een ronde vaak cirkelachtige vorm, zouden verdwijnen.

◁ zilveren zwerfsieraad
br. 70x80 mm

▷ gouden hanger met speld
l. 78 mm br. 48 mm

She now creates objects characterized by pyramidal shaped forms. She therefore designs polished surfaces triangularly shaped which, combined with soft parts still symbolizing the touch of the brush, show great contrast effects. Substitute the search for balance for contrast effects and once more you see the continuous thread her work has shown right from the beginning.

The combination of Egyptian and Japanese influences are sources of inspiration that seem to differ greatly.

However, this does not cause any problem to Anneke Schat.

They are old civilizations she has felt attracted to from her early youth. Combining the two with each other she has found a way that automatically leads to new forms.

Though the result for the artist is rather complex she has succeeded in keeping a perfect balance.

This is one of the greatest attainments she has mastered since this important change.

There is an essential difference in applying a number of triangular forms which are piled up and working with circular forms, which she has been doing for years.

She still thinks it an exciting adventure to answer the challenges of the former technique.

This becomes clear from her objects which show a remarkable spontaneity.

Different from the watercircles of some years ago, featured by precise details, she has proved in her latest objects, she can transfer the great gesture from the concept into the object.

Although these new objects form an important change in style, one characteristic of all her jewels is the fact that they always refer to something related to the object itself.

The jewels made by Anneke give rich associations. It's a consequent view of her working method.

Her principal idea of art is that it should take mankind farther in its development.

As an artist she thinks she should not only work in her studio. She travels and is present at exhibitions where her work is shown. Next to her house she has a studio which is rather functional to her as she frequently gets into touch with the public there as it also serves as an exhibition.

However, the common standards of the public are not hers. Most important for Anneke Schat is the result of her ideas and in that she does not differ from a painter, a sculptor or a composer.

It is just the testimony of mature artistry proving itself in the perfect judgement of the idea, the concept and eventually the jewel.

Cees Straus

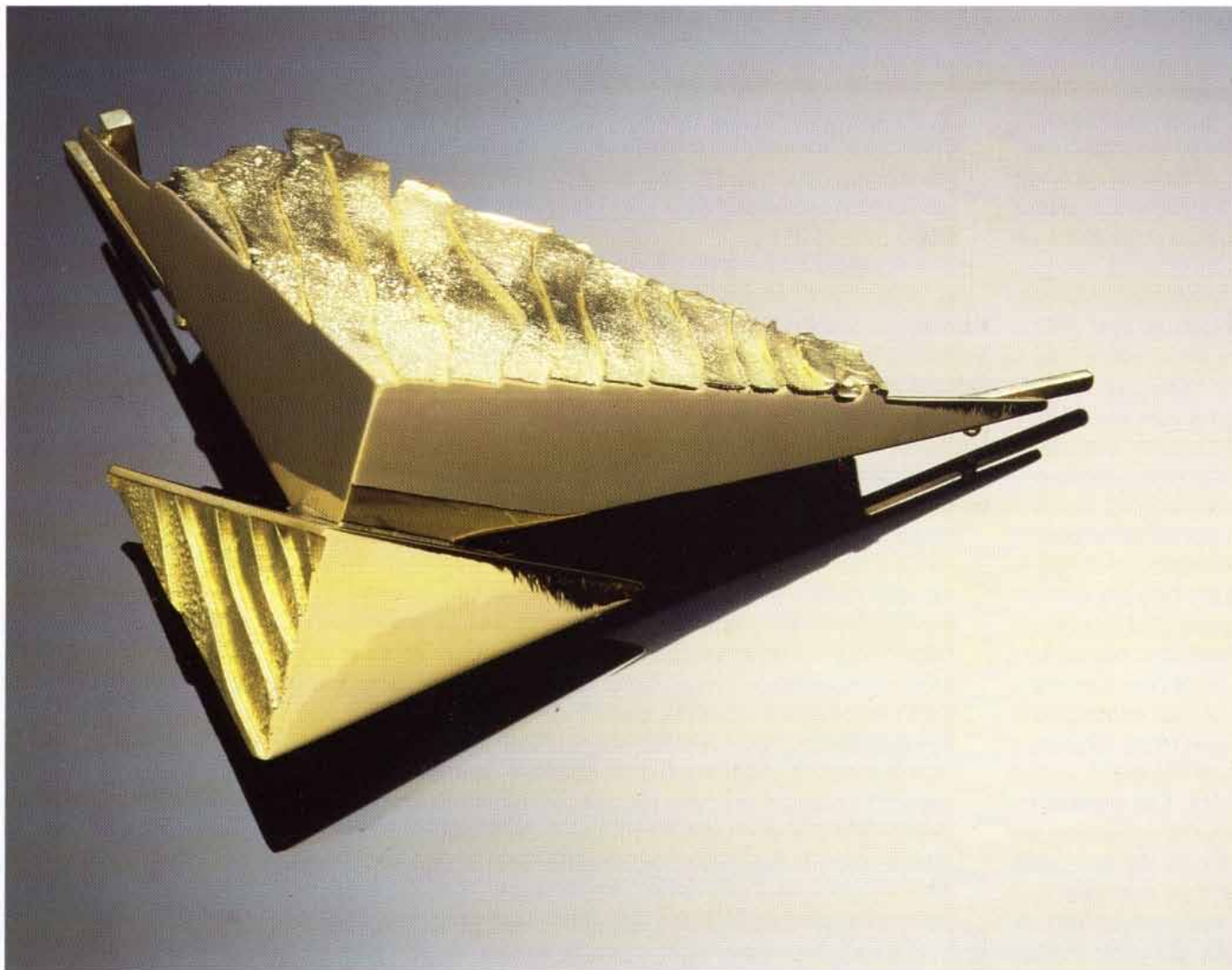
Wat daarvoor in de plaats is gekomen, zijn objecten die worden gekenmerkt door piramidale opstapelingen. Ze ontwerpt daarvoor hoogglanzende, harde oppervlakken in driehoeksvormen die, gecombineerd met de zachte vlakken waarin ze de penseelstreek nog steeds symboliseert, een sterke contrastwerking geven. Lees voor contrastwerking het zoeken naar evenwicht en men heeft weer de rode draad te pakken die haar werk van vroegs af aan heeft gekend.

De combinatie van stapeling (piramidaal) en penseelstreek (Japans) geven inspiratiebronnen te zien die op het oog ver uiteen liggen. Voor Anneke Schat vormt dat echter geen probleem. Het zijn oude culturen die haar van jongs af aan hebben geïntrigeerd. Door twee culturen met elkaar te verbinden geeft zij aan de combinatie een soort brugfunctie die bijna uit zichzelf tot nieuwe vormen leidt. Het resultaat is voor de kunstenares weliswaar complex, maar ze houdt het goed in evenwicht. Overigens is dat laatste een van de eerste grote verworvenheden die ze zich sinds deze belangrijke koerswijziging heeft eigen gemaakt. Er ligt een principiële verschil in het aanwenden van een aantal driehoeksvormen die opgestapeld worden, en het uitwerken van een cirkelvorm. Met dat laatste is ze jarenlang bezig, de uitdaging van het eerste beleeft ze nog steeds als een spannend avontuur.

Ze getuigt daarvan in objecten die een opvallende frisheid en spontaniteit vertonen. Anders dan bijvoorbeeld bij de rondgevormde waterkringen van enkele jaren geleden, die door hun detaillering werden gekenmerkt, heeft ze in haar nieuwe objecten bewezen dat ze het grote gebaar, dat uit het concept spreekt, ook in de uitwerking kan handhaven. Mogen deze nieuwe objecten een belangrijke verandering in haar stijl zijn, een trekje dat ál haar sieraden verenigt is het feit dat ze altijd verwijzen naar iets dat buiten het object zelf ligt. De sieraden van Anneke Schat zijn immers rijk aan associaties. Het is ook een bewuste opvatting in haar werkwijze. Ze vindt de achterliggende idee van kunst, dat het de mens verder moet brengen in zijn menselijke ontwikkeling: sieraden hebben voor haar met mensen te maken.

Als kunstenaar ziet ze haar rol niet alleen als iemand die voortdurend op haar atelier werkt. Ze reist, is aanwezig op exposities waar haar werk te zien is. Haar eigen expositieruimte 'aan huis' vervult een belangrijke sluisfunctie naar het publiek, dat ze op deze wijze goed leert kennen. Haar belangstelling op dit punt gaat echter niet zo ver dat ze rekening houdt met een algemeen genormeerde smaak. Bij Anneke Schat staat de uitvoering van het door haar bepaalde idee voorop, en wat dat betreft verschilt ze niet van een schilder, beeldhouwer of componist. Het is niet anders dan het getuigen van een volwassen kunstenaarsschap dat zich bewijst in een serieuze beoordeling van idee, concept en uiteindelijke vorm.

Cees Straus

△ gouden hanger met speld
l. 60 mm br. 85 mm

▷ gouden halssieraad met afneembare
hanger met speld, bezet met Agaat
hanger; l. 99 mm br. 44 mm

▷ Anneke Schat (zie omslag)

uitgave: Gamma/Amsterdam 1984
kleur-fotografie: Thesi Geesink, Amsterdam
vertaling: Holke Dijkman, Sneek
zetwerk: Graphique '84, Amsterdam
lithografie: Drommel, Zandvoort

Anneke Schat –edelsmid– (geb. 1942 te Amsterdam)

Anneke Schat volgde haar opleiding voor edelsmid aan de Gerrit Rietveld-akademie te Amsterdam. In 1965 startte zij als zelfstandig kunstenaar op de Spiegelgracht te Amsterdam. Vanaf de beginjaren is zij steeds experimenteel bezig geweest met uitwerking van technieken om de uiteindelijke vorm-combinaties te realiseren.

Gedurende haar creatieve loopbaan heeft zij veel gereisd en continue vorm-impressies op papier gezet. Deze dienden dikwijls als basis voor haar sieraadkunst.

Anneke heeft met veel succes in binnen- en buitenland geëxposeerd, waarbij zij met steeds verschillende collecties edelsmeedkunst naar buiten trad.

Zij opent in 1971 op de Spiegelgracht haar eigen galerie zodat haar werk permanent te bezichtigen is.

In 1975 ontvangt Anneke haar eerste opdracht voor het ontwerpen en maken van de Gouden TeleVizier-ring, een prijs van de kijker voor de beste nederlandse televisieproductie. Zij heeft deze vrije kunstenaarsopdracht tot op heden jaarlijks uitgevoerd. Op uitnodiging van C.B.C. Canada is Anneke in 1982 naar Toronto gereisd voor haar deelname aan de documentaire over juwelen 'All that Glistens' uit de zevendelige serie 'Hand and Eye'. Deze serie is in veel landen vanaf 1984 op televisie uitgezonden. Naar aanleiding van een solo-expositie in Kunstforum/Schelderode is in 1982 een monografie over het werk van Anneke Schat verschenen in de serie Kunstpockets (serie 2 nr. 12 D/1982/1152/1), geschreven door Hans Redeker.

Anneke Schat –jewellery designer– (born in Amsterdam, 1942)

Anneke Schat studied at the 'Gerrit Rietveldacademy of Arts' in Amsterdam. In 1965 she started as an independent artist at the Spiegelgracht in Amsterdam. Right from the start she has been experimenting in applying several techniques to realize the eventual objects. During her creative career she has travelled a lot and continuously put her impressions on paper. Often these sketches have been the basis for her jewels.

Anneke has had a great success on exhibitions –both home and abroad– on which she always presented different styled collections. In 1971 she opened her own gallery on the Spiegelgracht with a permanent show of her jewels. In 1975 Anneke is requested to design and make the 'Gold TeleVizier ring', an annual award from the public for the best Dutch television production. Up to now she has yearly been invited to do so. Invited by C.B.C. Canada Anneke travelled to Toronto in 1982 to participate in a documentary about jewels called 'All that Glistens' from the series 'Hand and Eye', broadcasted in many countries since the beginning of 1984.

In connection with a solo-exhibition in Kunstforum/Schelderode in Belgium a monograph was published about Anneke's works in the series Kunstpockets (serie 2 nr. 12 D/1982/1152/1), author Hans Redeker.

Vuur is mijn penseel!

Fenneke Schat.